

SOCIÁLNÍ INOVACE

Petra Krejčí

***CÍLEM
PŘEDNÁŠ
KY JE:***

Cílem přednášky je seznámit studenty s krátkou historií sociálních inovací, s pojmem sociální inovace a přístupy k vymezení pojmu sociální inovace.

HISTORIE SOCIÁLNÍCH INOVACÍ

Pojem sociální inovace se dříve využíval v jiných oborech než jen v ekonomických vědách a také v odlišném kontextu.

- Například k popisu sociopolitických změn.

Tyto typy inovací jsou zaměřeny na nalézání nových řešení zejména sociálních problémů.

Udává se, že sociální inovace jako termín se poprvé začal využívat na evropském kontinentu.

HISTORIE SOCIÁLNÍCH INOVACÍ

Výraz sociální inovace se ustálil až v 90. letech 20. století, doprovázen podobnými výrazy.

Prvním předchůdcem pojmu je sociální regulace a dělba práce.

Max Weber (1864-1920) zdůrazňoval racionalizaci a popisoval hlavně vztah mezi inovacemi a sociálními vrstvami.

Jeho poznatky se nazývaly *sociální invence*.

HISTORIE SOCIÁLNÍCH INOVACÍ

V sedmdesátých letech 20. století k zájmu o sociální inovace přispívají Dennis Gabor (1900 – 1979) a J. B. Taylor (*1928) svou klasifikací rozdílů mezi různými typy inovací.

V jejich práci pokračoval Peter Drucker (1909 – 2005) v osmdesátých letech 20. století.

V současnosti jsou sociální inovace interdisciplinárním problémem, nejen v oblasti sociálních věd.

VYMEZENÍ POJMU SOCIÁLNÍ INOVACE

Sociální inovace jsou v dnešní době rychle se rozvíjejícím odvětvím.

Sociální inovace pochopitelně nejsou zcela novou a neprobádanou oblastí.

V dřívějších dobách, občané například vycházeli do ulic a bojovali s kriminalitou, v rámci sousedských hlídek.

V současnosti se však dostávají do stále většího povědomí v celé společnosti.

VYMEZENÍ POJMU SOCIÁLNÍ INOVACE

Sociální inovace jsou složitým a špatně definovatelným problémem.

Obecně se vědečtí pracovníci i odborníci z praxe shodují na tom, že neexistuje jednotná definice sociální inovace.

V případech definování sociálních inovací, jsou tyto definice často ovlivňovány řešeným tématem.

Zjednodušeně řečeno jsou sociální inovace řešení dříve neřešeného společenského problému nebo neefektivně řešeného společenského problému a to inovativním způsobem.

VYMEZENÍ POJMU SOCIÁLNÍ INOVACE

Sociální inovace se mohou týkat velkého množství odvětví.

- Například sociální integraci vyloučených skupin, vzdělání, rozvoj komunit, sociální integraci znevýhodněných skupin nebo o úspory finančních nákladů pro občany.

Sociální inovace se nedají definovat za pomoci pouze jedné definice.

Autoři své definice přizpůsobují danému problému a danému oboru, kterým se zabývají.

Je možné čerpat z různých definicí a případně je slučovat či vytvářet na jejich základě nové.

VYMEZENÍ POJMU SOCIÁLNÍ INOVACE

V České republice používaným a známým je v oblasti inovací Oslo Manual (2005) ten popisuje, že *„inovace je zavádění nového nebo významně zlepšeného produktu (zboží nebo služby) nebo procesu, nové marketingové metody nebo organizační metody v podnikatelských praktikách, organizaci pracoviště nebo vnějších vztazích“*

Můžeme nalézt další definice a to například tuto:

- Young Foundation (G. Mulgan 2006, 2007, NESTA, 2008) definují sociální inovace jako *„inovační aktivity a služby, které jsou motivovány cílem uspokojení sociální potřeby a jsou především vyvíjeny a šířeny organizacemi, jejich primární účel je sociální“*.

PŘÍSTUPY K VYMEZENÍ SOCIÁLNÍCH INOVACÍ

Sociální inovace jsou novým a neusazeným konceptem.

Nejsou obecně vymezeny a vzhledem k jejich podstatě je prakticky nemožné, aby byly.

Sociální inovace jsou tedy takovým pružným konceptem.

Nicméně i v daném oboru se mohou časem vyvíjet a může docházet k určitým novým poznáním v čase.

PŘÍSTUPY K VYMEZENÍ SOCIÁLNÍCH INOVACÍ

V základu je možné obecně přijmout dva typy přístupů k jejich vymezení.

Lze je rozlišit podle zaměření na dimenzi výstupu (cílů) a na charakteristiky inovačního procesu.

Dimenze výstupu (cílů) se snaží objasnit podstatu jejich konceptu dle společenské změny.

Charakteristiky inovačního procesu jsou zaměřeny na aplikaci specifických charakteristik a na metody realizace sociálních inovací.

SOCIÁLNÍ DIMENZE INOVACÍ

Tento přístup je v první řadě možné objasnit pomocí objasnění podstaty sociálních inovací.

Objasnění jejich podstaty však vyžaduje rozšíření konceptu inovací o sociální dimenze.

Je to velice široké pojetí a díky tomu jsou ve spojení s tímto konceptem všechny inovace sociálně relevantní.

- To vlastně říká, že *„sociální inovace vznikají v určitém společenském kontextu a mají dopad na společenské entity“*.

SOCIÁLNÍ DIMENZE INOVACÍ

V druhé řadě rovněž vymezuje sociální inovace a to ve vztahu k ostatním hodnotám.

Sociální inovace se v tomto případě vymezují ze tří hledisek neboli dimenzí.

- První dimenzí je sociální poptávka.
- Druhou dimenzí jsou společenské výzvy.
- Třetí dimenzí jsou systémové změny.

Obecně se sociální inovace trochu liší od běžných ekonomicky zaměřených inovací.

CHARAKTERISTIKY SOCIÁLNÍCH INOVACÍ

Druhý přístup je soustředěn na sociální inovace a jejich charakteristiky, Jedná se o aplikační zkušenosti, strategie, inovační metody a nástroje.

Je možné tento přístup také vysvětlit, jako všechno co jsou nebo by mohli být sociální inovace, popřípadě jak jsou realizovány.

Klasifikují se za pomoci dvou hledisek a to sektorového a z hlediska fáze inovačního procesu.

Zmíněné klasifikace nejsou přesně dané a nemusejí se dodržovat.

CHARAKTERISTIKY SOCIÁLNÍCH INOVACÍ

Inovační charakteristiky a jejich kombinace jsou v podstatě neomezené.

Každé řešení je a bude v jejich nastavení naprosto unikátní.

Praktické příklady charakteristik sociálních inovací v sobě mají rozličné aspekty otevřenosti a spolupráce mezi zúčastněnými aktéry.

Důraz je kladen hlavně na udržitelnost řešení, na objevování dostupných a nových zdrojů a také na participativní přístup.

DYNAMIKA SOCIÁLNÍCH INOVACÍ

Doplňujícím třetím přístupem je dynamika sociálních inovací.

Jejím cílem jsou „dlouhodobé změny se širokým dopadem“.

Jsou směřovány hlavně na systémové příčiny problému a neřeší zvládnutí symptomů daného problému.

Rozděluje se zde adaptabilita a transformabilita, kde:

- *Adaptabilita je „schopnost jednotlivce nebo organizace ve stávajícím systému udržet (rozvinout) svoji pružnost prostřednictvím soustavné invence a přizpůsobení“*
- *Transformabilita je „schopnost vytvářet zcela nové nevyzkoušené postupy (sociální inovace), které nahradí stávající systémy“*

ÚKOL

VYMYSLTE JEDNU
ADAPTABILNÍ A JEDNU
TRANSFORMABILNÍ INOVACI

INOVACE MŮŽE BÝT OBECNÁ

NEJDE O REALITU

DĚKUJI ZA
POZORNOST